بنکەی ژین

سەرپەرشتی لەچاپدراوەکانی بنکە: سدیق ساڵح

زنجیرە: ١٥٧

کتێب: وەفاداری

دانەر: یەشار ئیحسان نووری

وەرگێڕ: ڕەحیم محەمەدی

پیتچنین: سەهەند

لەقاڵبدان: لاس

خەت و ڕووبەرگ: ئەحمەد سەعید

نرخ: ٤٠٠٠ دینار

تیراژ: ١٠٠٠

ژمارەی سپاردن: ١٣٦٢ی ساڵی ٢٠١٣ی بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتیەکان

جێی چاپ: سلێمانی، چاپخانەی شڤان

ساڵی چاپ: ٢٠١٣

٩٢٠,٩١٥٩٧

ن ٣٢٤ نووری، یەشار ئیحسان

وەفاداری/ نووسینی یەشار ئیحسان نووری، وەرگێڕانی ڕەحیم محەمەدی..

١٨٥ل: (١٤,٨٥×٢١ سم)، زنجیرە؛ ١٥٧. (وێنە)

١- بیرەوەری ٢- ناونیشان

بنکەی ژین

بۆ بووژاندنەوەی کەلەپووری بەڵگەنامەیی و ڕۆژنامەوانیی کوردی

عیراق: هەرێمی کوردستان، سلێمانی؛ شەقامی پیرەمەگروون، گەڕەکی ١٠٧ بەرانان،

تەلاری ژین تەنیشتی (مزگەوتی شێخ فەرید) تەلەفۆن: ٢-٣٣٠١٢٩١

ئاسیا: ٤٨٤٦٣٣٥٧٧٥ یا ٠٧٧٠١٥٦٥٨٦٤ کۆڕەک: ٠٧٥٠١١٢٨٣٠٩ س. پۆست: ١٤

ناونیشانی ئەلکترۆنی: info@binkeyjin.com ماڵپەڕ: www.binkeyjin.com

سوپاسگوزاری

سوپاس بۆ وەرگێڕانی بیرەوەریەکانی یەشار خانم لە فارسییەوە بۆ کوردی لەلایەن بەڕێز "ڕەحیم موحەممەدی"یەوە کە بە هیممەت و توانایی‌یەکی نموونەیی‌یەوە لە ماوەیەکی کەمتر لە پێنج هەفتەدا وەریگێڕاوە.

سوپاس بۆ کاک ئەسعەد قەرەداغی بۆ پێداچوونەوەو تێبینییە بەنرخەکانی تێکستەکە.

سوپاس بۆ دکتۆر ڕێبوار فەتاح بۆ تێبینییە گرنگەکانی.

سوپاس بۆ کاک بەختیار شەمەیی، بۆ پێداچوونەوە وردو سوودبەخشەکانی.

سوپاس بۆ کاک سۆران نەبی، کە هەردەم ئامادە بووە بۆ یارمەتیدان.

سوپاسی تایبەت بۆ کاک برووسک ئەسعەد کە ئەوپەڕی دڵسۆزی و نیشتمانپەروەری و گیان لەخۆبوردنی بۆ چاپی ئەم کتێبە نواند.

ئەیووب بارزانی

جنێڤ، نیسانی ٢٠١٣

چۆن بیرەوەریەکانی

"یەشار خانم" بە من سپێردران

ئەیووب بارزانی

کاتێ بەناو ئارشیفەکانی بەریتانیادا دەگەڕام، بۆم دەرکەوت پەیوەندی لەنێوان شێخ ئەحمەدی بارزان و شۆڕشی ئاگریدا (ساڵەکانی ١٩٢٧و ١٩٣٠) هەبوە[١]. دەمویست لێکۆڵینەوە لەسەر ئەم پەیوەندییە نەزانراوە بکەم. کە بە سەردان ڕۆیشتمە تاران، بۆ ئەوەی زیاتر لەسەر ئەم پەیوەندییە بزانم، داوام لە هاوڕێیەکم کرد تا ناونیشانی یەشار خانم، هاوسەری ئیحسان نووری پاشا، فەرماندەی هێزە چەکدارەکانی "شۆڕشی ئاگری"م بۆ پەیدا بکا. ئەو هاوڕێیەم دوای ماندووبوونێکی زۆر توانیی ناونیشانە نوێیەکەی یەشارخانم بدۆزێتەوە. ئەو بەهۆی دەستکورتی و کەمداهاتی، پەرێشانیی باری ئابووریی ئەو دەم و هەروەها تەنگژەی ئابووریی ئێرانەوە، لە ماڵەکەی پێشووی کە لە مەیدانی تەوحید، خیابانی گولوار، ژمارە ٣٧، نهۆمی

---

[١] بۆ زانیاریی زیاتر بڕوانە: ئیحسان نووری پاشا، شۆڕشی ئاگری داغ، (زمانی فەرەنسی)، پێشگوتن عیصمەت شەریف وانلی، پێشەکی ئەیووب بارزانی.
La Revolte Del`Agridagh (Ararat), Agri Editions Kurdes Geneve, ١٩٨٦.

سێیەم بوو و(٢٥) ساڵ لەگەڵ ئیحسان نووریدا پێکەوە تێیدا ژیابوون، لە سەرەتای مانگی شوباتی ساڵی ١٩٨٣ی زاینییەوەماڵەکەی بۆ شوێنێکی دیکە گواستبووەوە.

بۆ یەکەمجار لە ١٩ی ئایاری ساڵی ١٩٨٣ی زاینیدا لە تاران چاوم بە یەشار خانم کەوت. ئەو کاتە گەرمەی شەڕی عیراق و ئێران بوو. جەنگ لە سنوورەکانی هەردوو وڵات و کوردستانیش بێدادیی دەکرد و کارەساتی دەخوڵقاند. سەرکەوتنی شۆڕشی گەلانی ئێران کە بووبووە هۆی ڕووخانی ڕژێمی پاشایەتی و دامەزراندنی کۆماری ئیسلامیی ئێرانی بەدواوە بوو. ئەم شۆڕشە بووبووە هۆی پەشێوی و نائارامی لە ئێراندا. ئەم بارودۆخە شپرزەیەی ئێران، سەدام حوسێنی هان دابوو تا پەلاماری خاکی ئێران بدا. ئەم هێرشە بووە سەرەتایەك بۆ یەکێ لە جەنگە هەر خوێناویەکانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست کە (٨) ساڵی خایاندو ئاڵوگۆڕێکی بنەڕەتیی لە ژیانی ڕۆژانەی خەڵکدا پێك هێنابوو.

هاوڕێکەم، لە گەڕەکێکی شیکی باکووری تاران، لە دەرگای ماڵێکیدا، کچێك بە ناوی زاراوە کە ئیحسان نووری بە کچی خۆی پەسندی کردبوو، دەرگای کردەوەو پێشوازیی لێ کردین. ئەو بەرەو ساڵۆنەکە کە یەشار خانم لەوێ چاوەڕوان بوو، ڕێنوێنیی کردین. یەشار خانم، بۆ بەخێرهاتنکردنمان، لەبەرمان هەستا و دانیشتین. هەستم دەکرد لەکاتی ئەم یەکەم دیدارەدا لەگەڵ ئافرەتێکدا بەرەوڕوو بوومەتەوە کە زۆر خۆپارێز دیار بوو، بە ئاسانی ڕازی دڵی خۆی بۆ هەموو کەسێ باس نەکا؛ لەکاتی ئاخاوتندا ئاگاداری پەیڤەکانی بوو،

سروشتی ئارام و جێگای ڕێز بوو، خەم و ئازاری ڕۆژگار بە ڕوخساریەوە دیار بوو. سەرەڕای ئەمەش، ئەو پێشوازییە گەرمەی نیشاندەری دڵفراوانی و سروشتی بەخشندەیی ئەو بوون.

یەشار خانم، سەر بە بنەماڵەیەکی بۆرژوازیی ئەستانبووڵ بوو. باسەکەمان، لەم دیدارەدا، سەبارەت بە هاوسەرەکەی، ئیحسان نووری، بوو کە دەبوە هۆی دڵخۆشیی لە ڕادەبەدەری یەشار خانم و گرێدانەوەی لەگەڵ ڕابردوودا، بۆ ئەو زۆر بەرزو بەنرخ بوو.

لەم یەکەمین چاوپێکەوتن و گفتوگۆیەدا نیگەرانی ئەو بووم و لە چوونە ناو بەرینایی باسەکان خۆم پاراست، لەبەر ئەوەی یەکەم دیدارمان بوو، تەنیا چەند پرسیارێکی سەرەتاییم لێی کرد. پرسیارە گرنگەکانم بۆ چاوپێکەوتنی داهاتوو هەڵگرت. ئەو خانوەی کە ئەو کاتە تێیدا دەژیا، دکتۆر جەعفەر محەمەد کەریم کە دۆستی بنەماڵەکەیان بوو، پێی بەخشیبوو، تێیدا بژی.

ماوەیەك دواتر، لە دووەمین چاوپێکەوتندا لەگەڵ یەشار خانمدا، هەستم کرد ئەو و هاوسەرەکەی بەشێوەیەکی بەردەوام لە ترس و دڵەڕاوکێدا ژیاون. ترس لە ڕێکخراوی جاسووسیی ئێران، ساواك و دڵەڕاوکێ و نیگەرانی لە میتی تورکیا.

بێباوەڕی و بەدگومانی لە هەڵسوکەوتەکانیدا دیار بوون. ئامۆژگاریی کردم کە باوەڕ بە هیچ کەسێك نەکەم. بێگومان دەوڵەتی تورکیا داوای لە تاران کردبوو بە وردی چاودێریی هەڵسوکەوتەکانی ئەم دوو پەنابەرە سیاسیە بکا. دوای چەند دیدارێ، بە دەنگی نزم پێی

وتم: من لەگەڵ ئیحسان‌دا لەناو ترس و نیگەرانیدا، لەژێر چاودێریی دەزگا ئەمنییەکانی ساواکدا ژیاوین. ژمارەیەکی زۆری کورد لە کاتی بەخاکسپاردنی ئیحسان‌دا بەشدارییان کردبوو. پیاوەکانی ساواک هەمیشە لەوێ بوون و چاودێریی بارودۆخەکەیان دەکرد، تا بزانن چی ڕوو دەدا. من کە ئەوەم بینی، بە خۆمم دەوت ئێستاش کە ئەو مردووە، هێشتا هەر لەژێر چاودێریی دەوڵەتدایە.

ئیحسان نووری پاشا، لەکاتی پیاسەکردنی ڕۆژانەیدا کە دوکتۆرەکەی پێشنیازی پێ کردبوو، ماتۆڕسوارێك لێی دابوو. پاش چەند ڕۆژێ بێهۆشی لە ٢٥ی مارسی ١٩٧٦ی زاینیدا کۆچی دوایی و بەیەکجاری ماڵئاوایی لە یەشار خانم کرد. هەرچەندە هۆی ئەم مردنە ڕووداوی هاتوچۆ بوو، بەڵام دەنگۆی ئەوە هەبوو کە پیلانێك بووە بۆ لەناوبردنی ئیحسان نووری.

یەشار خانم، بۆ خۆیشی نەیدەزانی کێ ئەنجامدەری ڕووداوەکە بووە. ئەو وتی: کاتێ هاوسەرەکەم تووشی ئەو ڕووداوە بووبوو، نەمدەزانی لەکوێ و چۆن و کێ لێی داوە. من نەمدەزانی ئایا تاوانبارەکە دەستگیر کراوە یا نا؟ ئایا لێ پرسینەوەی لەگەڵدا کراوە؟ هیچ شتێکم لەوبارەوە نەدەزانی. ئەم کۆستە بۆ ئەو هێندە گران بوو، بە باشتری دەزانی دوای کێشەکە نەکەوێ و سەبارەت بە مەرگی هاوسەرەکەی هیچ نەزانێ.

ئەو پێی لەسەر دادەگرت و دەیوت: ئێمە لە چاودێریی بەردەوامدا بووین. ئێمە هەمیشە لەناو ترسدا دەژیاین و تەنانەت ئێستاش هەر

دەترسم. هاوسەرەکەم بیرەوەرییەکانی خۆی نووسیبوو، بەڵام کاتیٚ ئەو کۆچی دوایی کرد، لە ترساندا هەموویم سووتاند.

پاش مەرگی هاوسەرەکەی، یەشار خانم دەیتوانی بگەڕێتەوە بۆ تورکیا، یا بچێتە ئەورووپا، بەڵام هەستم دەکرد ئەو پێی باشتر بووە لە ئێران بمێنێتەوەو لەپاڵ گۆڕی مێردەکەیدا بینێژن.

لەبەر ئەوەی بە تەنیا بووم، ئاسان نەبوو بە ڕاشکاوی ئاخاوتنم لەگەڵدا بکا. داوام لە یەشار خانم کرد بە تەنیا چاومان بە یەکتر بکەویٚ. ئێمە لە سالۆنەکە هەستاین و چووینە ژوورێکی دیکەو دەرگاکەیمان داخست. یەشار خانم، ژمارەی تەلەفۆنەکەی خۆی دامیٚ و داوای لیٚ کردم چەند ڕۆژێکی دیکە زەنگی بۆ لیٚ بدەم، تا کاتێك بۆ چاوپێکەوتن و دیدار دەستنیشان بکەین، بە تایبەتی بە تەنیا بچم و بە کەس نەڵێم.

وردە وردە باوەڕ لە نێوانماندا دروست بووبوو. یەشار خانم دەستی بە گێڕانەوەی بیرەوەرییەکانی ڕابردووی خۆی لەگەڵ ئیحسان نووری پاشادا دەکرد. بۆی گێڕامەوە ڕۆژێك ئیحسان گەڕایەوەماڵەوە، بیٚ ئەوەی وشەیەك بڵیٚ، ڕۆیشت تا گەیشتە بەرامبەر پەنجەرەکە، لەویٚ ڕاوەستا و بیٚدەنگ مایەوە. لە پەنجەرەکەوە سەیری خاڵێکی نادیاری دەکرد. یەشار هەر سەیری کردبوو، بەڵام ئەو هەر نەجووڵابوو. کاتیٚ ئیحسانی بە خەمگینی و بیٚدەنگی بینیبوو، یەشاریش بیٚدەنگ بووبوو و چاوەڕوان مابووەوە. کات تیٚپەڕی و ئیحسان هەروا بیٚجووڵە و بیٚدەنگ ڕاوەستابوو. هاوسەرەکەی بانگی کردبوو: ئیحسان،

ئیحسان، بەڵام ئەو وەڵامی نەدابووەوە. لەپڕ ئەو ترسابوو و دووبارە بانگی کردبوو، بەڵام بێهوودە بوو. ئەو هەستابوو و بەرەو لای هاوسەرەکەی ڕۆیشتبوو. لەسەرخۆ دەستی لەسەر شانی دانابوو، وتبووی: ئیحسان چی ڕووی داوە وا وەڵام نادەیتەوە؟

ئەو پێداگریی کردبوو و وتبووی: پێم بڵێ چی ڕووی داوە؟

یەشار وتی: سەرەنجام ڕووی لە من کردو بە خەمبارییەوە وتی: کوردەکانی عیراق بە سەرۆکایەتیی بارزانی تا دوێنێ شۆڕشیان دەکرد، ئەمڕۆ چەکیان داناوەو بزووتنەوەی کورد تێك شکاوە. من ئەمڕۆ پێشمەرگەکانم لە شەقامەکانی تاران بینی.

یەشار خانم، سەرەڕای نەمانی هاوسەرەکەی، کاتێ ناوی ئیحسان نووریم دەهێنا، دەگەشایەوە. یەشار خانم، ئەو ژنە بوو کە هەمیشە بە قووڵی ئاشق و شەیدای ئیحسان بووبوو. ئەو زنجیرە زێڕەی کە پێیەکی لە شێوەی دڵی پێوە وێنەیەکی هاوسەرەکەی تێدا بوو، هەمیشە لە گەردنیدا بوو لەژێر لەچکەکەی سەریەوە دیاربوو. ئیحسان نووری هەمیشە لە بیرو هەست و ژیانی ڕۆژانەی یەشار خانمدا ئامادە بوو.

یەشار خانم، وتی: بیرەوریەکانی ئیحسانم هەڵگرتووە. ئێستا سێ کتێبی خۆم و ئیحسانت پێ نیشان دەدەم، لەدەست سانسۆری ساواك ڕزگاریان بووە. تا ئێستا باوەڕم بە کەس نەکردووە بیاندەمێ، هەمیشە لای خۆم هەڵم گرتوون.

یەکەم کتێبی دامێ کە (ڕاپەڕینی ئاگری) بوو، بە کوردیی کرمانجی و پیتی لاتینی نووسرابووەوە. دووەم کە ناوی (سەرهاتیێن من) بوو،

ئەویش هەر بە کوردیی کرمانجی و پیتی لاتینی نووسرابوەوە. سێیەم کتێبیشی دامیٚ لە بیرەوەریی تایبەتیی خۆی دەچوو، بە زمانی فارسی و تورکیی ئیستانبووڵی و بە پیتی عەرەبی نووسرابوو.

ئەم کتێبەیان ناوی (وەفاداری) بوو، بە زمانی کەسی سێیەمەوە نووسرابوو. ئەم بەرهەمە وەکوو ژیاننامەی تایبەتیی خۆی بوو، لە دوا ساتەکانی تەمەنی ئیمپراتۆریی عوسمانییەوە دەستی پیٚ کردبوو. لەو ساتەدا کە ئیمپراتۆریی عوسمانی خۆی بەدەستەوە دابوو و هەڵوەشابوەوەو ئەستانبووڵ تووشی پەشێوی هاتبوو و لەلایەن هێزی هاوپەیمانەکانەوە داگیر کرابوو، "حەیدەری" –برا گەورەی یەشار– وەکوو دوکتۆر لە هەنگێکی ئەرەتەشی عوسمانی کە لە کوردستان لە نزیکی سنووری تورك و سۆڤێتدا جێگیر بووبوو، خزمەتی دەکرد.

پاش مەرگی باوکی یەشار، حەیدەری برای داوای لە دایکی کردبوو لەگەڵ یەشار و برا بچووکەکەیدا، خەیری، بێن بۆ لای بایەزید (لە سنووری تورك و سۆڤێت بژین)، تا لە نزیکەوە باشتر بتوانیٚ چاودێرییان بکا. دایکیان بریاری دابوو لەگەڵ دوو منداڵەکەی دیکەیدا ئەستانبووڵ بەجیٚ بهێڵیٚ و بێت بۆ لای حەیدەر. هەروەها نووسراوەکەی یەشار لێرەوە دەست پیٚ دەکا کە چارەنووس لێرە بەدواوە بۆی دیاری دەکا.

لە بایەزید بوو کە بۆ یەکەم جار، یەشار خانم چاوی بە ئەو کەسە کەوت کە دەبوو دواتر ببێتە هاوسەری. ئەو کەسە (ئیحسان نووری پاشا)، ئەفسەری ئەرتەشی عوسمانی و هاوڕێی حەیدەر بوو. سەرەڕای ئەوەی کە

حەیدەر یەشاری خوشکی ئاگادار کردبوەوە ئیحسان نووری یەکیێ لە شۆڕشگێڕەکان بووەو ئەگەر ژیانی هاوبەشی لەگەڵدا پێك بێنیێ، ڕەنگە نەتوانیێ بە ئارامی لەگەڵیدا بژی. بەڵام یەشار خانم لە (١٨ی نیسانی ١٩٢٢) زاییندا لەگەڵ ئیحسان نووری پاشادا زەماوەند دەکا.

پاش ماوەیەك، نەتەوەپەرستەکانی تورك سەرکەوتن و نکۆڵییان لە بوونی گەلانی دیکەی تورکیا کرد کە بە تورکی نەدەئاخاوتن. سەرکوتکردن لە کوردستان دەستی پێیێ کرد. ئیحسان نووری لە ڕەگەزپەرستەکانی تورك دڵخۆرد و بێهیوا بووبوو. ئەو کە بە وەفادارییەوە خزمەتی ئیمپراتۆریی عوسمانیی کردبوو، ناچار بوو دژی کۆماری تورکیا کە دەیویست کوردستان بکاتە تورك، ڕاپەڕیێ و چەك هەڵبگریێ. ئەو هاوسەرەکەی بەجیێهێشت، تا فەرماندەییی هێزە چەکدارە ڕاپەڕیوەکانی ئاگری بکا.

یەشار خانم وەکو ئافرەتێکی گەنج، لە ڕێگای بیرەوەریەکانیەوە، لەگەڵ خۆیدا بەرەو ئاڵ وگۆڕ و پەشێویەکانی کۆتاییی ئیمپراتۆریی عوسمانی و لەدایکبوونی کۆماری تورکیا ڕامان دەکێشیێ. هەروەها بیرەوەریەکانی بریتین لە چیرۆکی خۆشەویستی، لێکدابڕان، چاوەڕوانی، هیوا و بێهیوایی بۆ گەیشتنەوەی بە هاوسەرەکەی، کە پاش دابڕانێکی دوورو درێژی ناچاری. کە ماوەی پێنج ساڵی خایاند بوو، قۆناغێکی درێژی تری ژیانی ئاوارەییی بەشوێن خۆیدا هێنابوو. نووسراوەکەی ژیانی ئەوکات و پەشێوی و نائارامیەکانی ئەو

سەردەمەمان، تا گەیشتنەوەی بە هاوسەرەکەی لە کێوی ئاگری (ئارارات)، بە بیر دێنێتەوە.

دەوڵەتی تورك، لەکاتی ڕاپەڕینی ئاگریدا پێی ڕاگەیاندبوو، بەهۆی یاخیبوونی هاوسەرەکەیەوە، بەگوێرەی شەرعی ئیسلام ئەو پەیوەندیی ژن و مێردایەتیی لەگەڵ هاوسەرەکەیدا دەپچڕێ. یەشار خانم کە لە مانگەکانی کۆتاییی شۆڕشی ئاگرییەوە پێشبینیی دەکرد، بە هەر شێوەیەك بووە بۆ لای هاوسەرەکەی بڕوا، مەلایەکی ناو ئەرتەشی تورك خزمەتی دەکرد، بەبێ ڕەزایەتیی خۆی تەڵاق درا. ئەمە یەکەمجار بووە کە خێزانی سەرۆکێکی شۆڕشگێڕ بیرەوەریەکانی خۆی بنووسێتەوە، بێ ئەوەی خۆی بیەوێ، سیاسەت کاریگەریی مەزنی لە ژیانی ڕۆژانەیدا هەبوە.

پاش ئەوەی کاتی پێدام تا سەیری هەرسێ نووسراوەکە بکەم، وتی: بیروڕات لەسەریان چییە؟

وەڵامم دایەوە: هەرچی لەلایەن ئیحسان نووری و تۆوە نووسرابێ، نرخێکی مێژوویی گەورەیان هەیە بۆ نەتەوەی کورد. من لام وابوو ئەو، ئەم نووسراوانەی بۆ خۆی هەڵنەگرتبوو، بەڵکوو بۆ وەفاداری بە هاوسەرەکەی وەکوو شایەتێکی (بەڵگەیەکی) مێژوویی کە پەیوەندیی بە هەموو نەتەوەی کوردەوە هەبوو، هەڵی گرتبوون. ئەو نەیزانیبوو ئەو میراتە مەزنە کە بارێکی قورس بوو بەسەر شانیەوە، بە کێی بسپێرێ. تا ئەو کاتە کەسێکی شایستە و جێگای باوەڕی دەست نەکەوتبوو تا نووسراوەکانی پێ بدا. وەکوو ئەوەی هەستی کردبێ کۆتاییی ژیانیەتی و چەند مانگ پاش دیدارەکەمان دەبێ بمرێ. بە دڵنیابوون لە

ڕاستگۆیی و ئەو ڕێز و ستایشەی کە بۆ ئیحسان نووریم نواندن، ئەو کە ئەو نووسراوانەی بەوپەڕی نهێنی دەزانی، بە منی سپاردن.

کاتێ گەڕامەوە بۆ ئەوروپا، پاش ئەوەی دەستنووسەکانم خوێندەوە، بۆم دەرکەوت ڕووداوی هەرسێ نووسراوەکە لە ڕووخانی شۆڕشی ئاگریدا کۆتاییان پێ هاتووە. هیچی لەسەر دەیان ساڵەی ژیانی ئاوارەیی خۆیان تێدا نییە، وەکوو ئەوەی هەموو ئەو ڕووداوانەی پاش کۆتایی شۆڕشی ئاگری، شایانی وەبیرهێنانەوەو نووسین نەبووین.

یەشار خانم پاش چەند مانگێ لە چاوپێکەوتنەکانمان، بەهۆی نەخۆشیی دڵەوە لە ١ی مانگی کانوونی دووەمی ١٩٨٤ی زاینیدا کۆچی دوایی کرد. ئەو داوای لە زارا کردبوو، پاش مردنی خۆی، ئەم بەڵگانەی خوارەوە بە من بدا:

* ئەو ئاڵایە کە لەسەر لوتکەی ئاگری شەکابووەوەو بە وردبینییەوە لەلایەن "ئیحسان نووری"یەوە کە وەکوو سەمبولی خەونی سەربەخۆیی‌یەکی بەدی‌نەهاتوو لە تەواوی ژیانیدا پاراستبووی.

* هێندێك وێنەی خۆی و ئیحسان نووری پاشا و خزم و نزیکەکانیان.

* ئەڵقەی دەزگیرانیەکەی کە ئیحسان نووری پێشکەشی کردبوو.

پێدەچێ ئەم بیرەوەریانە لە ساڵەکانی (١٩٦٢ تا ١٩٧٠)دا نووسرابن، خۆیان ئاماژە بە مێژووی نووسینەکان ناکەن.

جنێڤ، سویسرا، مارتی ٢٠١٢